

Tsjoe Muskie, gebeurt er, gebeurt er?

Deze kolom schrijf ik midden in mijn zomervakantie; dat heb je met die vermaledijde deadlines! De zomervakantie is normaal gesproken een periode van tot rust komen, reflectie en nadenken over de toekomst. Maar dat tot rust komen zit er niet in deze keer. Er zijn zoveel ontwikkelingen op ICT-gebied die schijnbaar niets, maar in werkelijkheid heel veel met elkaar te maken hebben. Wat gebeurt er allemaal? Als deze kolom verward overkomt, is dat een getrouwe afbeelding van mijn huidige 'state of mind'. Later moet alles op orde komen, maar voor nu: laat je even overdonderen. De regelmatige lezer van deze kolom weet dat het vaak over serviceoriëntatie gaat. Ik heb er een boekje over geschreven (<http://www.microsoft.com/netherlands/msdn/dik.aspx>) waarvan binnenkort een nieuwe versie verschijnt. In de speurtocht naar daarvoor relevante ontwikkelingen binnen en buiten Microsoft ben ik op zo veel zaken gestuit dat het aan alle kanten duizelt. En het begon een paar jaar geleden allemaal zo lekker overzichtelijk met SOAP, WSDL en UDDI. Met Brigadier Dog – van een heel oude tv-serie (link: www.kindertv.net) - roep ik nu uit: "Tsjoe Muskie, gebeurt er, gebeurt er?"

Het supertrio SOAP, WSDL en UDDI is inmiddels uitgegroeid tot een complexe, maar relevante webservices-architectuur waarmee bedrijfskritische 'composite' applicaties ontwikkeld worden op basis van de samenvoeging van fysiek verspreide webservices. Die applicaties kunnen veilig, betrouwbaar en transactioneel gemaakt worden; goed geschikt voor de ondersteuning van kritische bedrijfsprocessen binnen en tussen de grote ondernemingen. Het ontwikkelen en beheren van deze servicegebaseerde applicaties is het domein van de professionele, 'corporate' ICT-er met gereedschappen als Visual Studio en System Center. Bedrijven die hun applicatiearchitectuur hierop hebben ingericht, hebben een SOA en maken daarbij gebruik van message-engines die te pas en te onpas ESB genoemd worden. Microsoft ondersteunt deze SOA met producten als Biztalk en aanstaande technologieën als WCF (Windows Communication Foundation). Microsoft heeft zo zijn eigen gedachten over ESB's. Het gelooft niet dat een enkel product dit probleemgebied kan invullen en voelt meer voor een architecturaanpak onder de noemer van 'Connected Systems'. Microsoft voert daarbij een interessant windmolengevecht met analisten als Gartner, Forrester en Burton en leveranciers als IBM. Maar dit is allemaal bekend (oorlogs)gebied.

Er zijn echter ontwikkelingen op het vlak van serviceoriëntatie die haaks lijken te staan op waarmee we bekend zijn. Ik noem er een aantal en bied bij voorbaat mijn excuses aan voor de kakofonie aan acroniemen en kreten die nu volgt: Web 2.0, REST, POX, RSS, Feed Aggregators, SSE, Live Clipboard, Service Platform, Microformats, Consumerization, Ajax, SaaS, Mashups. Wie de betekenis van al deze zaken wil weten, moet maar bij Wikipedia buurten of zoeken via zijn favoriete engine. Echt waar: al deze zaken hebben met de 'ver-service-ing' van het ICT-landschap te maken, maar de meeste hebben helemaal niets te maken met de traditionele SOA en webservices. Dit is opperste verwarring! Dit is een 'wake up call'! Een nieuwe paradigmaverschuiving. Ik zit er zelf momenteel middenin en heb het nog niet helemaal in het snotje. Wie wel?

Voordat de lezer in ontredde en complete verwarring achterblijft, doe ik een eerste poging tot organisatie van deze ontwikkelingen. Er lijkt een dichotomie in het wereldwijde web te komen waardoor twee webs gaan ontstaan: een Consumer Web en een Enterprise Web. De eerste wordt gedreven door snelle 'bottom-up' ontwikkelingen, veel flexibiliteit, veel functionaliteit, veel creativiteit

en schaalbaarheid tot in de honderden miljoenen deelnemers. De ander wordt gedreven door veiligheid, betrouwbaarheid, robuustheid, zelfs voorzichtigheid en kent een top-down benadering. De gebruiker zit in het midden en maakt deel uit van beide werelden. In zijn vrije tijd zit hij op het Consumer Web en verbaast zich over alle mogelijkheden en vrijheid. In zijn werktijd voelt hij zich gevangen in het Enterprise Web, waar de relevante zaken moeten gebeuren, maar waar niets mag en eigenlijk nog veel minder kan. Waarom is het Consumer Web veel sneller, veelzijdiger, leuker en 'cooler'? Waarom kan ik mijn werk niet doen zoals het zou moeten: overal, altijd en op een effectieve manier die mij echt ondersteunt. De professionele ICT-er raakt ook

gefrustreerd ... van die zeurende gebruiker. Snappen ze dan niet dat die dingen gewoon niet kunnen in een bedrijfskritische omgeving; en dat er ook geen tijd is, geen geld en geen visie voor ICT bij de bestuurders. En zo dreigt een tweede dichotomie: een hernieuwde breuk tussen de professionele ICT-er en de ICT-gebruiker.

Hoe zien die beide webs er uit en zijn ze misschien te verenigen? Binnen Microsoft zijn er mensen die het over de 'Edge' (de buitenkant) en de 'Core' (de binnenkant, de kern) hebben. Aan de buitenkant zit de creativiteit, de snelheid, de experimenten, de bijna speelsheid en de gebruiker annex hobbyontwikkelaar die dat drijft. Daar is het interactieve web aan het ontstaan, het read/write web met zijn blogs, podcasts, wiki's, 'tagging' en RSS-feeds. De gebruiker is hier niet alleen consument, maar ook producent. Er is geen technische kennis en ook bijna geen geld voor nodig om je eigen interactieve website op te zetten, en daarop eigen services (je blogs, je podcasts, je filmpjes, je kennis, je agenda) of die van anderen neer te zetten. En iedereen kan 'on the spot' reageren, aanvullen, bekritisieren. Zowel de hobbymatige als semi-professionele ontwikkelaar maken met Asynchroon Java-scripting en XML (Ajax) en vederlichte message-engines zoals REST en RSS prachtige 'mashups', hybride webapplicaties met content/services vanuit meerdere bronnen; te vergelijken met de 'composite' applicaties uit de "Core". Dit is de fascinerende 'Brave New World'.

Aan de binnenkant zit de 'Core' met zijn bedrijfskritische processen en gegevens. De centrale ICT-afdeling probeert de 'Core' te beveiligen, in de lucht te houden, uit te breiden en de serviceniveaus te verbeteren. Hier is geen tijd voor Spielerei, maar is er bittere ernst, weinig geld, veel kritiek van zowel het management als de 'werkvloer' en grote tijdsdruk. Om de zaken onder controle te houden moeten gebruikers steeds complexere procedures volgen en meer van beveiliging afweten of worden hun ICT-mogelijkheden gekortwiek: het verbieden van wireless zowel op kantoor als thuis, het afsluiten van usb-poorten en het ontmoedigen van mobiele devices zoals smartphones en pda's. De enterprise kroonjuwelen moeten immers goed beschermd worden. Zo wordt de centrale ICT-afdeling steeds meer als tegenstander en als blok aan het been gezien; en voelt de professionele, corporate ICT-er zich steeds vaker boeman. Deze situatie is op den duur onhoudbaar voor zowel corporate ICT als voor de gebruikers. In de komende nummers gaat deze kolom in op mogelijkheden om beide webs met elkaar te verenigen. Tot die tijd mag de verwarring nog even voortduren en heeft de lezer tijd om wakker te worden.

Dik Bijl

Architect Advisor Microsoft Nederland